Број 189 — Год. IV. Ујвидек, петак 25 август 1944 Примерак 20 филера

НОВА ПОШТА

„НОВА ПОШТА"
ИЗЛАЗИ СВАКОГ ДАНА УЈУТРУ ОСИМ ПОНЕДЕОНИКА И ДАНА ИЗА ПРАЗНИКА. РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА: УЈВИДЕК, ВИТЕЗ ХОРТИ ИШТВАН ТЕР 6/I ТЕЛЕФОН: 39-39. ПОШТ. ФАХ 260 ЧЕК. РАЧУН КОД ПОШТ. ЦИТЕД 18.254. МЕСЕЧНА ПРЕТПЛАТА 6.20 П., ТРОМЕСЕЧНА 15.— П.

Румунски краљ Михајло позвао војску да прекине борбу

Мађарска влада, у вези са догађајима у Румунији, предузела сходне мере

Растурање политичких странака

Немачка врховна команда саопштава из главног стана Вође Рајха:

У Нормандији у сектору Тука и простору Лисјеа, као и даље јужно наше чете одбиле су све нападе непријатеља. Наше тенковске јединице напале су и зауставиле једну непријатељску борбену групу, која је продрла западно и северно од Евреа. Наши одреди борбених авиона помагали су ове борбе и са добрим дејством напали су непријатељски саобраћај прекрцавања као и одреде тенкова и моторних возила. Поготцима бомби разорена су два моста на Сени, а у ваздушним борбама оборено је 12 непријатељских авиона. Северозападно од Манта код Ларош-Гоајена наше чете нанеле су тешке губитке и пребацили су са оне стране Сене Американце и на простору јужно од овога дуж реке очистили терен од непријатеља. Североисточно од Фонтенеблоа противнападом пребацили смо непријатељске снаге, које су се прекрцале преко Сене на обалу реке. Током ноћи формације наших борбених авиона извршиле су успешан напад на Евре. Приметили смо велике пожаре и експлозије.

У јужнофранцуском обалском подручју браниоци Марсеја и Тулона дали су одлучни отпор непријатељу, који је у надмоћи. Северно од Диранса воде се огорчене борбе са непријатељским снагама, које покушавају да у долини Роне предухитре наше покрете одвајања.

Наше борбене групе које су се згруписале у француско-италијанској алпинској области, кроз кланце пробијају се у правцу запада и напредују за терористима који се срчано бране. После чврстих борби кланац Мадлен налази се поново у нашем поседу.

На Лондон и његове спољне квартове пада тешка ватра оружја „V 1".

У Италији сем необично живе извиђачке активности, није било значајније борбе.

На Јадранском Мору наше брзе јединице торпедовале су испред Анконе једну непријатељску торпедњачу. На Егејском Мору један наш ловац подморница потопио је две непријатељске подморнице.

На јужном сектору Источног фронта непријатељ је са својом моторизованом пешадијом и тенковским формацијама продро све до простора дуж обе обале доњега Прута. И на средњем сектору Серета код Ромауне воде се жестоке борбе.

Североисточно од Варшаве оружани СС одреди у чврстој борби разбили су више бољшевичких напада. У огорченим шумским борбама између Модолоне и даље смо одбацили непријатеља. Западно од Псковског Језера осујећени су поновљени жестоки бољшевички напади. Задржали смо више покушаја продора совјетских стрељачких дивизија у правцу Дорпата.

Само на северном сектору Источног фронта формације борбених авиона уништиле су 60 непријатељских тенкова, 15 топова и више од стотину возила. На Источном фронту у јаким ваздушним борбама оборили смо 54 непријатељска авиона. Током одбијања напада совјетских авиона на оближну Петсама и на Фјорд Варангер наши ловачки авиони и противавионска артилерија оборили су даљих 29 непријатељских авиона. Наши ловци подморница потопили су у Црном Мору источно од Констанце једну совјетску брзу једрилицу.

Североамерички авиони напали су више места у простору великог Беча. Противавионске снаге оборише су 28 непријатељских авиона, од којих је био 21 четворомоторни бомбардер. Совјетски ноћни бомбардери напали су територију града Тилзита. Појединци британски авиони бацили су бомбе на Келн.

Будапешта, 24 август. Мађарска телеграфска агенција саопштава:

Букурештански радио у среду увече објавио је наводну прокламацију краља Михајла, по којој Румунија обуставља борбу, тражила је и добила примирје од Совјетске Уније, односно Савезника, Сједињених Америчких Држава и Енглеске. Румунија је прихватила услове примирја савезничких сила. Према вестима у Румунији образовала се демократска влада под претседништвом армиског генерала Станатеска. Прва тачка програма владе је објављивање ништавности Бечке арбитраже.

Мађарска влада мирно очекује развој догађаја и учинила је потребне мере, које је изискивала нова ситуација.

Распуштене су све политичке странке

Будапешт, 24 август. Мађарска телеграфска агенција саопштава:

Ванредно издање Службених новина од четвртка ујутру објављује владину наредбу о распуштању политичких странака. Према овоме распуштају се све политичке странке без обзира на свој став. Забрањена је свака политичка партиска активност. Полиција ће конфисковати имовину растурених политичких странака, ма где се она налазила и стараће се о њеном стављању на сигурно место у смислу прописа министра унутрашњих послова. Ко прекрши ову наредбу, уколико ово дело не потпада под тежу оцену, чини иступ, кажњив затвором од два месеца, а у случају рата, до шест месеци.

Наредба је ступила на снагу у четвртак.

ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ О ЈУЧЕРАШЊЕМ УЛЕТАЊУ АНГЛОСАКСОНСКИХ БОМБАРДЕРА

Будапешта, 24 август (МТИ). У раним јутарњим часовима велике формације англосаксонских бомбардера у пратњи ловаца улетали су са југа у ваздушни простор државе и сконцентрисале се у близини Балатона. Мађарски и немачки ловци са својом ефикасном нападима приморали су непријатељске формације да се врате. Англосаксонски авиони су се вратили у јужном правцу и уз пут на више места у јужном делу државе бацали бомбе. Настали су губитци у људству и материјалу.

Терористички напад на јужну Немачку и Чешко-моравски протекторат

Берлин, 24 август (НШТ). У четвртак пре подне амерички бомбардери под заштитом ловачких апарата са далеким акционим радиусом из југозападног правца долетели су у јужну Немачку, напали више места јужне немачке и чешко-моравског протектората.

Немачке ловачке дивизије упустиле су се у борбу са непријатељским формацијама. У огорченим ваздушним борбама које су се водиле изнад средње Немачке и Остмарка непријатељ је претрпео тешке губитке. Оборили смо много непријатељских авиона, скоро без изузетака четворомоторних бомбардера.

СЛУЖБЕНИ КОМИНИКЕ О ПРЕЛЕТАЊУ У СРЕДУ

Будапешта, 24 август (МТИ). Јуче пре подне са југа у правцу северозапада прелетело је више стотина непријатељских авиона дуж наших западних граница. Са појединих места јављају о раштрканом бацању бомби и то вероватно ради растерећења. Људских жртава није било. Материјална штета је незнатна. Током дана у више махова вршили су поједини авиони летове за узнемиравање.

НА ОБРОНЦИМА КАРПАТА НИЈЕ БИЛО ЗНАЧАЈНЕ БОРБЕ

Берлин, 24 август (ДНБ) На источним и северним обронцима Карпата није било значајне борбене акције. Јужно од Миелеца бољшевици су на супрот срчаном отпору немачких трупа проширили своја места продора и продрли до Едика. Тамо се још увек воде жестоке борбе.

ФИНСКИ ПАРЛАМЕНАТ ЋЕ СЕ ПОНОВО САСТАЋИ У ИДУЋИ УТОРАК

Хелсинки, 24 август (ДНБ). Парламенат је у четвртак одржао редовну седницу и усвојио мање важне законске предлоге. Нова седница парламента одржаће се у уторак по подне.

„ФЕЛКИШЕР БЕОБАХТЕР" О ПОВЛАЧЕЊУ НА ЗАПАДУ

Беч, 24 август (МТИ). „Фелкишер Беобахтер" о повлачењу на западу пише следеће:

„Наше трупе знају да се морају повући, али трупе не смеју да у многоме олакшају надирање непријатеља. Непријатеља треба присилити да употреби знатне снаге и да улудо утроши време, јер тако се може постићи циљ: постављање новог фронта у позадини.

МАЛА ГРУПА АМЕРИКАНАЦА СЕ ИСКРЦАЛА НА ФРАНЦУСКО—ШПАНСКОЈ ГРАНИЦИ

Берлин, 24 август (НШТ). Како се са надлежног места јавља, једна мања америчка група искрцала се у уторак у близини француско-шпанске границе код Сенжан де Лиза. Искрцавање је извршено уз помоћ француских партизана.

Француска Ривијера — поприште нових борби

Англосаксонске трупе искрцале су се 15 августа на француску Ривијеру, између Марсеја и Кана. На тај начин један од најлепших приморских крајева на свету постао је поприште огорчених борби. Сви они који се сећају овог дивног краја Француске, правог раја на земљи вероватно са тугом помишљају колико ће страдати сада лепота француске Ривијере, царство романтике и најживописнијих пејсажа.

Важна лука на јужном делу Ривијере Марсеј, у коме тече бујан и боемски живот. Поред свега тога то је и озбиљна лука, један од чворова светске трговине.

Пословни живот у Марсеју је исто толико живахан, као и весеља по морнарским крчмама и забавним локалима. Преко пута од луке налази се суморна тврђава Иф, која нас потсећа на романтичан живот грофа Монте Криста.

По чудесно лепом приморском путу после Марсеја долазимо до друге велике француске луке Тулона. Ова ратна лука је богата у историским успоменама, па је и у овом рату ту забележено више важних догађаја. Одлазећи даље према западу стижемо у залив Ијер. Са стране мора пред нашим очима се указују сликовито лепа острва која се огледају у кристално чистом мору у заливу. Права Ривијера почиње са бањом Сен-Рафаел. То је већ висок планински крај и ту се већ сусрећемо са бујном тропском флором.

У мирно доба Кан, бања светског гласа, био је средиште отменог и раскошног света. Ту су гости пристизали из свих крајева земљине кугле и ту су се могли сусрести претставници свих народа света. После града шароликог и питомог изгледа Жијан ле Пена долази »главни град« француске Ривијере — Ница. Ту се простиру велике алеје обрасле палмама, цветне баште окружују луксузне палате и виле. Из позадина извирују снежни врхови Алпа, а море испред Нице има бљештаво плаву боју.

Западно од Нице налази се једна необична држава патуљак: Кнежевина Монако. Монте Карло је дивна варош, али странци је због њене лепоте не би толико посећивали, колико због њене чувене коцкарнице. Ту су милијарде већ прокоцкане на рулету, на том месту су милионари постајали просјаци преко ноћи, а просјаци милионари. Последња станица француске Ривијере је Меатон. То је тихо бањско место где палме сјајно хармонирају са снежним планинама.

Недалеко од тога места налази се италијанска погранична станица Вентимиља и ту почиње италијанска ривијера. То је у ствари верно продужење француске ривијере, само су људи друкчији. Темпераментнији су и жустрији од Француза.

Марсеј и Ђенова, ове две велике луке на Средоземном Мору обухватају бисерни низ, који блиста у светлости вечитог пролећа, француске и италијанске ривијере. Ко је обишао овај природно савршен крај увек се сећа оних лепих дана и божанствених природних лепота.

Кроз ШТАМПУ

ДИТМАР:
Положај на Западу је озбиљан, али се може уравнотежити

„Пешти Хирлап„ доноси изјаву генерала Дитмара, војног стручњака немачког радија, у којој је, у односу на западни фронт, рекао између осталог: „Западни ратни догађаји у последње време својим развојем задају нове тешке брige немачком народу. Неулепшани извештаји Главне војне команде о војним стварима, што и непријатељ признаје, јасно говоре. Американци су из својег подручја продора са великим снагама савили према северу, у леђа немачког борбеног фронта, да би се ујединили са својим савезницима, који нападају од Кана . . . Немачком вођству необично је тешко пало ову операцију одбранити, коју је непријатељ преузео са највећом бројном надмоћношћу. Ту и по себи већ тешку задаћу двоструко је отежала велика непријатељска ваздушна надмоћ. Насупрот томе, немачка борбена снага се према копненим снагама непријатеља још увек толико посведочила, да се далекосежни план опкољавања од стране непријатеља досад осујетио. Немачке тенковске формације су пробиле канадске резе, постављене да препрече пут немачкоме повлачењу, што је значило велико разочарање за непријатеља, јер тако ма колике жртве да је уложила велика непријатељска операција, није донела коначни резултат. Поред свег тога, и даље ће бити потребна хладнокрвност вођства и необична ратна улагања трупа, да би се пробродило и најскорије тешко раздобље . . .“

Генерал Дитмар нагласио је током својих даљих стручних разлагања, да „нико не може безбрижно оставити ван пажње озбиљност садање ситуације на Западу, но не треба сумњати да се и то може довести у равнотежу, и то у таквоме облику, који ће приморати непријатеља да прими на себе цео ратни терет, који је током битака у Нормандији већ окусио. Што ова борба буде дужа, тим ће она тећи под мање неповољним околностима, карактеристичним за досадашње битке“.

*

„Дојчес Фолксблат“, у чланку „Час истрајности“, пише између осталог: „Током рата сваком је Немцу постало јасно да победа зависи да буде извојевана не само на фронтовима него, исто тако, и у фабрикама и на њивама. Много мање јасно је, нажалост, још понеком народном припаднику колику борбену вредност има лично држање у приватном животу, приватно изражавање мишљења, па и властито стварање својег мишљења. Властит кукавичлук је заразан као грипа, на то не помишљају сви, а нарочито не „забаћачи заставица“, који са разрогаченим очима прате покрете на домаћим фронтовима, стварају пометњу својим одвише једноставним рачунима, и околни радо стављају до знања да им је срце у панталонама и нос отромбољен. Притоме не мислимо на пакоснике, и на приврженике непријатеља из глупости, него пре свега на оне који на дну свога срца остају сасвим пристојног мишљења, само нису закони овога рата схватили како треба. Они, додуше, не ремете ток рата, али су досадни, јер могу за редовним столовима и у продавницама поврћа, у радионицама и за породичном трпезом, да створе неугодну атмосферу, те ни себи, ни другима не олакшавају испуњавање ратних дужности.“

*

„Нојес Винер Тагблат“ доноси из Берлина: „Британска влада тражи неки излаз ако јој не би пошло за руком да на конференцији четири силе — Сједињених Држава, Велике Британије, Совјетске Уније и Чункинг Кине — добије доминантну позицију: она даје да се у лондонској штампи и тамошњим клубовима поведе реч о образовању једнога западно-европског блока, који би поред Енглеске обухватио једну нову и ојачану Француску, Белгију, Холандску, Луксембург, Шпанију, Португалију, Италију, па чак и нову Југославију и Грчку, али не и североевропске земље“.

Нагласивши да Енглеска тиме хоће да развије један систем своје властите зоне безбедности, који би се наравно, могао протегнути само на Европу, лист пише: „Енглеска би истовремено хтела да укаже и на то да би таква једна констелација Велику Британију уврстила у групу сила која би постојала као једна збијена организација, са својом властитом тежином знатних сразмера. То је, свакако, намера Форејн Офиса, који би се желело јасно испољити, да би таква констелација била протутежа према претећој североамеричкој превласти.“

*

„Регели Мађарорсаг“ доноси извештај ДНБ-а: „Данима већ густ прносиви облак виње се над Варшавом, која се ноћу на много места одразује у црвеној светлости, — пише немачки ратни извештач Херле, који се на петнаест километара од Варшаве састао са првим избеглицама пољске престонице, које су се возиле у дугом низу таљига, највише жене и деца, али и неколико стотина мушкараца. Избеглице су причале како је избио варшавски устанак једнога радног поподнева, кад је по улицама био велики промет. Прве жртве побуне били су немачки војници. Причали су да су затим, идућих дана, вођене огорчене уличне борбе по граду. Становништво је бегало испред пожара и експлозија у склоништа за ваздушну одбрану, но претрпело је тешке губитке. Најзад су се појавили немачки војници, који су их извели из града.“

Пољске бегунице су рекле још и то — гласи извештај — да су устанак распирили совјетски агенти, а поглавито су хушкали на побуну још такорећи децу. По граду су ишле трупе 17-годишњих дечака, са старијим вођама пред собом, пуцајући из пиштоља и пушака, подижући препреке, и из прозора и подрумских рупа пуцали су на сваког на коме су спазили немачку униформу или ознаку.“

ЗА 137 ДАНА ОД МАЈА ДО 18 АВГУСТА НА ТЕРИТОРИЈУ МАЂАРСКЕ ИЗВРШЕНО ЈЕ 18 ВАЗДУШНИХ НАПАДА

Пештански илустровани лист »Кепеш Вашарнап« у свом најновијем броју објављује податке о ваздушним нападима, извршеним на територију Мађарске у времену од 3 априла до 18 августа. Из овога чланка види се да је у овом раздобљу за укупно 137 дана извршено 18 напада на Мађарску, дакле просечно сваких 7—8 дана по један напад.

Први напад извршен је у понедељак, 3 априла пред подне на Будапешту и више градова средње Мађарске. Истог дана увече извршен је и ноћни напад на Будапешту. У среду, 12 априла ноћу извршен је напад на више градова у унутрашњости. У четвртак, 13 априла у подне извршен је нови напад на Будапешту, а овом приликом и на Банхиду. У недељу, 16 априла извршен је ноћни напад на Будапешту, Кишпешт и Пештсентержебет. У недељу, 23 априла, бомбардована су у подне и по подне поједина места у Дунантулу.

У четвртак, 4 маја извршен је жесток ноћни напад на Будапешту. После овога настао је један застој од скоро 20 дана, и у среду 24 маја, јављена су појединачна бомбардовања са разних територија земље.

У петак, 2 јуна јаке непријатељске формације бомбардовале су више градова. У среду, 14 јуна пре подне бомбардована је Будапешта и околина, као и поједина места у провинцији и индустрије. У ноћи од 25 јуна бачене су бомбе по квартовима за становање у Будапешти. У уторак, 27 јуна пре подне извршен је концентричан напад на Будапешту, а у петак, 30 јуна пре подне бомбардована је велика Будапешта и Капошвар.

У недељу, 2 јула пре подне извршен је ваздушни напад на Будапешту и више провинцијских градова. У четвртак, 27 јула пре подне извршен је јак ваздушни напад на Будапешту. У недељу, 30 јула извршен је ваздушни напад на Будапешту и један удаљенији део Дунантула.

У понедељак, 7 августа јављена су појединачна бомбардовања из разних делова државе. У среду, 9 августа бомбардована су поједина места у простору између Дунава и Тисе.

У наставку свога чланка »Кепеш Вашарнап« износи статистичке податке о вршеном бомбардовању у појединим месецима:

У априлу	6
У мају	2
У јуну	5
У јулу	3
У августу до 18	2
Свега:	18

ДАНИ НАПАДА БИЛИ СУ:

Недеља	5
Понедељак	3
Уторак	1
Среда	4
Четвртак	3
Петак	2
Субота	—
Укупно:	18

У ДОБА ДАНА НАПАДИ СУ ВРШЕНИ:

Ујутро	0
Пре подне	9
У подне	3
Поподне	0
Ноћу	6
Укупно:	18

НАПАДИ СУ ВРШЕНИ:

На Будапешту и околину	6
Будапешту и провинцију	6
Само на провинцију	6
Укупно:	18

На Источном фронту уништено 62 совјетска апарата

Берлин, 24 август (ДНБ). На средњем сектору Источног фронта воде се жестоке борбе током којих је пало у немачке руке 10 неоштећених совјетских тенкова типа „Т 34". Бољшевици су тамо изгубили 18.000 људи. Западно од Пејпуског Језера осујећени су покушаји совјетских продора и уништено је 8 тенкова.

У простору Дорпета немачки противнапади на много места одбацили су бољшевике који су нападали на полазне тачке. Совјети су убацили у борбе јаке ваздушне формације те су тако настале жестоке борбе у ваздуху у којима су бољшевици изгубили 19 авиона. Немачки ловци и противавинска одбрана уништила је јуче на Источном фронту 62 совјетска апарата.

За великог жупана Бач-бодрошке жупаније и града Зомбора постављен је г. д-р Фалчионе Арпад

Будапешта, 24 август (МТИ) На предлог министра унутрашњих дела, Регент Мађарске поставио је за великог жупана Бач-Бодрошке жупаније и сл. кр града Зомбора г. др. Фалчионе Арпада земљопоседника и народног посланика. Највише одлука о овом постављењу биће објављена у броју Службених новина од петка

Др. Фалчионе Арпад рођен је 1908 године у Зомбору, римокатоличке је вере. Отац, Фалчионе Арпад био је исто земљопоседник и народни посланик Новопостављени велики жупан свршио је средњу школу у Зомбору и Сабадки, а универзитетске студије у Будапешти на техничком и економском универзитету Јожефа Надора Ту је једногласно добио диплому доктора економских наука. 1935 године, после смрти својих родитеља преузео је управу породичних имања у запоседнутој Бачкој. После присаједињења Делвидека у оквиру ДМКС-а развијао је своју делатност, као члан привредног отсека а био је и пословни претседник Бачког пољопривредног удружења. После ослобођења позивом је постао члан мађарског парламента Као посланик и надаље је наставио своју привредну и културну активност. Постао је члан Савета делвидечке земљишне политике и Пољопривредне коморе Дунав —Тиса. Од уласка мађарских трупа у Бачку он је члан муниципије Бач-Бодрошке жупаније

Конференција гувернера јапанских провинција

Токио, 24 август. (ДНБ) — Конференција гувернера 48 јапанских провинција која је почела рад у среду ујутро у кабинету претседника владе завршила је рад увече. Политички кругови Токиа у садашњој војној ситуацији придају тој конференцији велики значај.

Овом приликом јапански цар примио је сваког гувернера у посебну аудиенцију, то је први случај да је Микадо на овај начин изразио своје велико интересовање у вези са овим политичким састанком. У токијским политичким круговима се верује да је то један од најважнијих политичких догађаја од како је Јапан ступио у рат са Сједињеним Државама и Великом Британијом. Тенох је у исто време упутио поруку целом јапанском народу у којој је указао на данашњу ратну ситуацију и подвукао да је рат доспео у критичну фазу. Сада је стварно реч о опстанку јапанског народа. И баш стога нека цео народ помаже рад своје владе у њеним напорима за извојевање крајње победе.

О овом догађају објављују опширне коментаре сви јапански листови и једнодушно констатују да се Јапан сада налази на прагу одлучујуће борбе од које зависи живот или смрт сваког Јапанца.

ГОВОР ПРЕТСЕДНИКА ЈАПАНСКЕ ВЛАДЕ

Токио, 24 август. (ДНБ) — У вези са ванредном седницом јапанског парламента, као што је на другом месту већ јављено, сазвата је посебна скупштина гувернера 48 јапанских области. Пред учесницима ове скупштине одржао је говор претседник јапанске владе Коишо. Он је нагласио да у државној администрацији треба завести реформе јер је садања администрација трома и бирократска. У данашњим данима она треба да буде еластична. Непријатељ је успео — рекао је даље претседник јапанске владе — да доспе до острва Марјан и због тога можемо бити приправни на ваздушне нападе и евентуалну инвазију. Ми треба од сваког Јапанца да захтевамо да, без обзира какав положај заузима у овим временима у првом реду себе сматра за војника своје отаџбине.

ЧЕРЧИЛ ЈЕ КОНФЕРИСАО СА БОНОМИЈЕМ И БАДОЉОМ

Лондон, 24 август (НШТ). Черчил је у уторак разговарао са Бономијем и Бадољом. Према добро информисаним круговима у Лондону знају да је Бономи изложио Черчилу да поред услова примирја не може бити корисно вршење управе. Он је указао на окупиране територије Италије и на ону беду која влада међу тамошњим становништвом. У италијанским градовима влада глад, а незапосленост је већа него икад раније. После Бономија Черчил је преговарао са Бадољом, али о њиховом разговору досада још није ништа подробно саопштено.

ПОЉСКА ЛОНДОНСКА ЕМИГРАНТСКА ВЛАДА ИЗРАДИЛА ЈЕ НОВ МЕМОРАНДУМ

Женева, 24 август (ДНБ). Према саопштењу енглеске обавештајне службе пољска лондонска емигрантска влада после размене мисли вођене са британским и америчким факторима, израдила је нов меморандум. Овај меморандум — према лондонским вестима — треба да буде основ за преговоре која треба да се поведу између емигрантске пољске владе у Лондону и Совјета, односно пољског ослободилачког одбора.

Према овом меморандуму има да се образује влада, која ће имати 16 чланова. Од портфеља 8 ће припасти пољском подземном покрету, 4 лондонској емигрантској влади и 4 пољском ослободилачком одбору. Пољаци у Лондону се надају да ће Миколајчик моћи задржати претседништво владе. У погледу граница, меморандум се слаже са променом споразума у Риги, али тражи за Пољску Лавов и Вилну. Биће жртвован генерал Сосновски. У меморандуму се препоручује претседнику пољске републике у емиграцији да поднесе оставку.

ЧЕРЧИЛ РАСПРАВЉА СА УМБЕРТОМ И БАДОЉОМ

Берлин, 24 август (ТП). Како „Јунајтед Прес" јавља, Черчил је у понедељак приспео у Рим. Лист сазнаје тобоже из позитивних извора, да ће британски премијер искористити ту прилику да се саветује са Умбертом и Бадољом.

Један ноћни ловац оборио четворомоторни енглески бомбардер између Бачкертеша и Моношторсега

Зомбор, 24 август. У близини Зомбора поновно је дошло до ноћне ваздушне борбе између једног хонведског ловачког апарата и четворомоторног енглеског бомбардера. Ова ваздушна борба била је прилично кратка. Пошто су одјекнули звуци сирене између буке мотора непријатељских авиона чули су се хитци из митраљеза из северозападног правца. Убрзо после тога на небеском своду појавила се светла тачка која је стално расла, крећући се у водоравном правцу, затим је почела нагло да пада. Вероватно је да је после краткотрајне ваздушне борбе на великој висини непријатељски апарат погођен читавом серијом метака, он се запалио и пао на земљу.

Када су пожарна чета и жандармерија пронашли оборени апарат он је већ скоро сав изгорео. Један од авијатичара из запаљеног авиона нађен је у близини. Из његовог саслушања могло се утврдити да је то енглески четворомоторни бомбардер типа »Бенинг« чија посада се састојала из 7 лица. Једна чета војника која је заједно са жандармеријом трагала за осталим члановима посаде непријатељског авиона убрзо су пронашле још тројицу падобранаца. Пилот је био приликом пада тешко повређен по глави и на доњим деловима тела. Апаратом је управљао један енглески капетан. Три остала енглеска авијатичара се још крију али је вероватно да ће се они убрзо пронаћи.

Приликом саслушања пилоти су испричали да им је било познато над каквим подручјем лете, али никако нису могли да разумеју како је дошло до тога да се њихов апарат обори. Њих је овај напад сасвим изненадно снашао. Услед погодака један њихов мотор је запаљен.

Заробљени енглески авијатичари упућени су надлежним војним властима ради саслушања.

ШТА КАЖЕ »НЕШН« О ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ СИТУАЦИЈИ

Лисабон, 24 август. (МТИ) — Лист »Нешн« пише о југословенској ситуацији следеће:

Скоро је немогуће одговорити онима који нису упућени на питање ко се у Југославији против кога бори — пише лист. У току последњег времена изашло је на светлост дана много доказа који више говоре за Михајловића, него за Тита. Недавно су се вратила два америчка официра као велики пријатељи четника, који су били послати код Михајловића као посматрачи. Објављивање њиховог извештаја је задржано од стране америчког министарства рата. Један енглески официр, пуковник Хутзон још увек је поред Михајловића и одрекао је извршење наредбе према којој је опозван. Опозвана је совјетска војна делегација која је била упућена Титу. Генерал Корнејев, шеф делегације, наводно, врло слабо цени војне способности Тита. Постоји могућност да су Руси потпуно начисто са утицајем Михајловића на српски народ и да ће повући помоћ коју пружају Титу и потпомагање Тита предаће Енглезима.

Велике борбе у ваздушном простору Беча и Петсама

Берлин, 24 август (Интеринф) У среду пре подне приликом непријатељског ваздушног напада извршеног на простор Беча немачке противавионске снаге према још непотпуним извештајима оборише су 24 непријатељска авиона, од којих је било 20 четворомоторних бомбардера Немачки ловци водили су нарочито жестоке битке са непријатељем, југозападно од Винернајштата. Тешке немачке противавионске батерије успешно су обарале непријатељске апарате тако да ће се број оборених авиона још и повећати

Према једном другом извештају Интеринфа. на фронту Леденог Мора совјетски борбени и ловачки авиони извршили су напад на немачке базе поред Петсама и Вансена. Ловачки авиони напали су још испред циљева непријатељске формације и према досада приспелим извештајима оборили су 26 непријатељских апарата. Противавионска артилерија оборила је још три авиона, тако да су бољшевици том приликом изгубили 29 авиона.

БУГАРСКО СОБРАЊЕ ЈЕ ЈЕДНОГЛАСНО УСВОЈИЛО ИЗЈАВУ ВЛАДЕ

Софија, 24 август (НШТ). После дебате од пет дана завршена је летња сесија Собрања. Собрање је једногласно усвојило у уторак увече владину изјаву Од како је 1934 године у Бугарској уведена ауторитативна влада, сада је по први пут влада набацила питање поверења. Глесање је извршено после експозеа министра спољних послова Драганова. Народни посланици су једногласно одобрили изјаву претседника владе Багрјанова и експозе министра спољних послова Драганова.

Вести

ПЕТАК, 25 АВГУСТ 1944

— У пажњу п. претплатницима „Нове поште"". Данашњем броју нашег листа приложене су чековне уплатнице и молимо све наше претплатнике, којима 1 септембра истиче претплата да је изволе обновити. Администрација „Нове поште."

— Јуче је сахрањен кардинал Маљоне. Према извештају из Рима кардинал Маљоне сахрањен је јуче у Касорији близу Напуља. У Риму је одржана миса задушница.

— Потпора за грађанске жртве ваздушних напада. У службеним новинама је објављена наредба претседника владе, којом се повисују новчане потпоре грађанским жртвама ваздушних напада. Почев од 1 септембра нова максимална потпора ће износити за инвалиде 360, за удовице 140, за сирочад 110, за полусирочад 40 пенга месечно. Поред тога добија се и посебан додатак.

† Ђура Велић. Јуче је у нашем граду у 33 години живота после дуге и тешке болести умро Ђура Велић, бивши поштански чиновник, син покојног учитеља Велића. Покојни Ђура Велић био је веома познат у омладинским круговима нашега града. Његови другови пријатељи у познаници су га веома волели ,због његове честитости и веселости. Смрт Ђуре Велића изазвала је дубоко жаљење. Сахрана ће се извршити из капела на св. Алмашком гробљу сутра, 26 о м., у 5 часова по подне.

— Ирачки краљ лакше озлеђен у једном аутомобилском судару. Јављају из Каира да је ирачки краљ Фејсал, који се сада налази у Александрији настрадао и лакше рањен приликом једне аутомобилске несреће. Краљ се возио у близини мора кад је у супротном правцу наишао један други аутомобил, те је дошло до судара, али краљ је само лакше озлеђен.

ОВЧИЈУ ВУНУ СОПСТВЕНИЦИМА ДРЖДАМ, ПРЕДЕМ. ОВАРИ предиона вуне, Сабадка, Берчењи ул. 88 (Кромпирска пијаца). 1824

— НЕМАЧКИ ПОРУЧНИК ОБОРИО 277 АВИОНА. Немачки ваздухопловни поручник Ерих Хартман тукао је светски рекорд у обарању авиона у овом светском рату. Он је досад оборио 277 непријатељских авиона. Последње три победе постигао је у недељу на Источном фронту, када је за један дан обрио три совјетска »Стормовика«.

— НА БЕОГРАДСКОМ РАДИУ ЗАВОДИ СЕ ЧАС »МОЈА СРПСКА ОТАЏБИНА«. Под овим називом београдски радио почео је од 21 августа свакодневно да емитује специјалан програм за српске заробљенике у Немачкој. У оквиру овога часа слаће се у првом реду поруке и поздрави, а поред тога приказиваће се и родољубиве тачке.

ДАНАС ЗАМРАЧИ У 21.00
ЗАМРАЧЕЊЕ ТРАЈЕ ДО 5.00 ЧАСОВА УЈУТРО

Ваздушни напади и „стручна" мишљења

Погрешни закључци о броју авиона, величини бомби, погођеним објектима...

Приликом неког ваздушног напада, тешко је и за то стручним лицима дати аутентичне исказе и податке. Тим више долази до погрешних закључака лаик, који нема за свој суд никаквог предзнања и разумевања. О овоме доноси »Пешти Хирлап« занимљиве напомене и упозорења.

Врло често може да се чује, да је неко »тачно избројао« појављене непријатељске авионе, и да их је било, на пр., тачно 387. Међутим, кад запитамо суседно лице ,које је можда свега на неколико метара стојало удаљено од поменутог, он ће рећи да их је било »тачно 120«, или можда и 652! — Ту ваља одмах приметити да је непријатељске авионе, који лете просечно на висини од 7—8000 метара, а боја им је сиво-сребрнаста, и при ведром небу врло тешко слободним оком тачно разликовати, а још теже избројати. Чак и за то позвана стручна лица могу да даду само приближне податке о томе колико је авиона прелетело, односно узело учешћа у нападу. У званичним извештајима се и не саопштава да је било на пр. 54, или 123 авиона, него округло: 200, 500 итд.

Тачно избројати апарате је већ и стога немогуће, јер се они најчешће приближују своме циљу из разних праваца, тако да не може један човек сваки апарат, ни сваку офрмацију, запазити. А кад је небо мало облачно, могу да се десе још и веће забуне. На пример, неко изброји да је из једнога отвора у облаку изашла формација од 25 апарата, која се затим губи међу другим облацима. Међутим, из идућег отвора та се иста формација поново појављује, а посматрач сматра то за другу групу од 25 авиона, чак може и да их по трећи пут изброји, и тако ће од стварно свега 25 авиона постати — 75. Сличне велике забуне могу да се десе и при процењивању висине на којој лете авиони. Та процена је ствар подуже вежбе, а уз то при процени утичу веома знатно и временске прилике, и светлосни ефекти.

РАЗЛИКА ИЗМЕЂУ ЗВУКА БОМБЕ И ПРОТУАВИОНСКОГ ТОПА

Приликом самог бомбардовања, обично се детонације у много више случајева приписују бомбама него што је то стварно случај. Ваља знати, да просечно, 80% детонација потиче од пуцња противавионских топова, а свега 20% од експлозија бомби. Врло мало их има који умеју да разликују звук падајуће бомбе од звука топа. Међутим, има један сигуран знак распознавања бомбе: њен извиждави фијук, »завијање«. Многи и тврде да су слободним оком видели бомбу како пада на циљ. Ту треба само поменути: ко види, на пример куглу из пиштоља — у ваздуху?

И величину појединe бачене бомбе многи воле да установљавају, те да из левка — рупе коју је бомба на земљи начинила — закључе да је то била, на пр. бомба од 500 килограма. Међутим, ваља знати да разорни рад бомбе не зависи само од њене величине и тежине, него и од чврстоће самога тла. Једна бомба од 500 кг ће, на пример, на разлабављеном, песковитом тлу начинити трипут толику јаму као што би била у случају да је тле иловачасто, или камењито.

РАЗОРНО ДЕЈСТВО И ДИМ

Највеће су пак забуне у погледу размера разорних дејства. Човек обично после бомбардовања процењује ефект бомбе по диму који се на лицу места појављује. Међутим, ту се баш обично највише греши. Може на пример, да се деси да негде једна једина бомба погоди неки вагон пут петролеја или бурад бензина; пламен који тада настаје, може да траје данима, а црни стуб дима, »до неба висок«, види се већ из велике даљине. Неизвежбани посматрач ће из тога да закључи да цео град стоји у пламену, док стварно гори само неколико тона јако запаљиве материје, коју није могуће брзо угасити.

ГДЕ ЈЕ ПАЛА БОМБА?

Из даљине се ни приближно не може утврдити место где је бомба експлодирала. Ево за ово један пример: два човека стоје на 5—6 км. удаљена један од другог, а између њих су куће, дрвета, брежуљци итд. Претпоставимо да негде између њих двојице падне бомба и дигне се дим. Запитамо ли сад ову двојицу, сваког посебно, где је пала бомба, — један ће рећи да је пала тамо где стоји други човек, а други ће, обратно, показати на место где стоји први. Обојица, дакле, мисле да је другога погодила бомба, пошто им из њиховог положаја тако изгледа. Погоци бомби се могу тачно утврдити само с узвишених места, помоћу географске карте и компаса, као што се званично и догађа.

— Сопсвеник великог будапештанског магазина Нађковачи Миленко поклонио оштећеним од бомбардовања робу у вредности од милион пенга. Из Будапеште се јавља: Угледни будапештански трговац Нађковачи Миленко, сопственик познатог великог магацина упутио је писмо министру унутрашњих дела витезу Бонцош Лајошу, као шефу социјалног старања, у коме је саопштио да оштећенима од бомбардовања у Будапешти и унутрашњости поклања као потпору робу мирнодобске каквоће у вредности од једног милиона пенга. Министар је овај огроман дар у натури примио и надлежне власти ће кроз најкраће време путем штампе обавестити публику о начину расподеле понуђене и поклоњене робе великодушног будапештанског трговца.

— Прилог болници за шарварску децу. Уместо помена рано преминулој штиленици Боси болници за шарварску децу приложили су 50 пенга К. К.

— Све више расте број комуниста у Енглеској. Из Лондона се јавља: У последње време у Енглеској све више расте број чланова комунистичке странке а уплив комуниста на синдикални покрет све се више појачава — пише лист „Дејли Воркер". Према овом листу комунистичка партија у Енглеској жели да искористи ову повољну ситуацију за себе и тежи затим да приликом следећих општих избора уђе појачана у Доњи дом.

— ВЕЛИКА КРАЂА КАРАТА ЗА ЖИВОТНЕ НАМИРНИЦЕ У ШВАЈЦАРСКОЈ. МТИ јавља из Цириха: Два чиновника звања за ратно газдовање у цириШком кантону украла су преко 250.000 карата за животне намирнице, а поред тога још и један милион карата за месо. У средишту ове афере налази се један келнер из Цириха. Сви учесници крађе су ухапшени.

БИОСКОП РАКОЦИ ДАНАС

Од 23—25 августа
САМО ТРИ ДАНА
Хари Јанош
Пагер А., Дајка М. и Маклари З.

УФА журнал приказује наставак инвазије

ПРИЛОЗИ ЗА ПОСТРАДАЛЕ ОД БОМБАРДОВАЊА У НАШЕМ ГРАДУ

За Општи Фонд за пострадале од бомбардовања приложили су: Никола Танурџић 300.—, Богомољско друштво жена мироносица 206.—, Миленко и Љубица Чампраг 50.—, Јоца Злоколица, Жабља 50.—, Перса Куцурски, Осивац 15.—.

За споменик Сими Тајковом приложили су: Милан Суботин фрајер своме куму 100.—, Доминка Јергић 10.—, Пера Авраамовић 10.—, Сава Гусак, столар 10.—.

Ђури Мирковом Светозар Апин, дао је 20 пенга.

М. кр. капетанија полиције у Ујвидеку
Бр. 184/4—1944

ЛИЦИТАЦИЈА ЈАХАЋЕГ ПРИБОРА

Полицијска капетанија у Ујвидеку расходовала је 16 седала и 16 ланаца за везивање. Расходоване предмете јахаће опреме продаваће на јавној лицитацији 28 августа о. г. у 9 часова у дворишту полициске касарне у улици „1941 априла 13" бр. 115. Купац је дужан да сем куповне цене плати и 4.5% пристојбу у таксеним маркама.

Ујвидек, 22 августа 1944.

Управник полиције
др. Ваштаг Золтан с. р.
м. кр. полициски саветник

— Максимиране су плате позоришних и филмских старова у Будапешти. Директори позоришта у Будапешти често нису могли да остваре своје уметничке планове због претераних захтева појединих глумаца и глумица у погледу њихови великих плата. У глумачкој комори већ дуже времена надлежни фактори бавили су се тим питањем и сада је одређена највиша граница за плате позоришних старова. Глумац у Будапешти не може добити за једно вече више од двестотине пенга, а глумице од 250 пенга. Управници позоришта обавезали су се да ће се најстрожије придржавати ових нових максималних плата.

— ИЗГУБЉЕН НОВЧАНИК. У Зомбору на дан 22 августа за време вађења карте на железничкој станици изгубљен је један новчаник. Умољава се поштени налазач да документе нађене у новчанику врати, Новац може задржати. Адреса: Јован Ковачић, Зомбор IV, број 80.

БИОСКОП НЕМЗЕТИ

Од 22—28 августа

Италијански премијерни филм

На рубу понора

на мађарском језику

Л. Кортесе, Виви Ђои, Л. Алмиранте, В. Кортесе

— **ПОЗДРАВИ.** Обвезници радне чете поздрављају своје родитеље, рођаке, пријатеље и познанике и то: Мрвичин Стеван, Зомбор (хонвед табори пошта Ц. 991); Келић Рајко (хонвед, Табори пошта М. 198); Дорословачки Сима, Обече); Папић Васа, Марић Сава, Ујвидек; Пенцић Васа, Лудајић Ђура, Кнежевић Миливој, Сабадка; Силађи Ђура, Мађеши Јанко Бачкерестур; Колесар Пера, Хромиш Силвестар, Купура; Врговић Марко, Фелшекабол; Хрћан Михаљ, Кисач; Балаш Мартин, Дунагалош; Корош Андрија, Петрец; Мелих Јанош, Петрец

3 W. R. a. Jahrschule VIII. (8) Breslau Militdch.).

Шарчев Миливој Станићев Милан, Шегуљев Славко, Манојловић Грујица, Шегуљев Никола, Николић Сава, Пришић Нова, Драгојевић Раде, Бабин Радивој, Кишдобрански Живко, Цветнаков Радивој, Пуштрић Дејан, Бугарски Данило, Попсавин Лаза, Петровић Душан, Пивнички Славко

(12 a) über L. G. P. Wien Lager Nr. 63 Deutschland).

Коларски Младен, Гајин Коста, Бећанов Стеван, Кантарџић Сима, Милорадов Емил, Мирков Вуја, Милорадов Мита, Милорадов Момчило, Веселинов Милорад, Сремац Драгољуб, Ердељан Жива, Милорадов Никола, Парошки Стеван, Чордаров Данило, Павић Јанош, Пирош

(Gefolgsschaftcheim Hörsching bei Linz B. 12 Deutschland).

Петар Чамбраг, Милорад Станков, Сабадка, Фекете Андрија, Ступавски Јано, Дунагалош; Меленко Велицки, Турја; Стеван Римски, Мирон Лазар, Шајкашђерђе; Кулпинац Живан, Кађ Јано Халупка, Келпеђ

(Rezerve Lazaret Ber Schulle 24 Zimmer Prossuitz).

Нинков Вујица, Алексић Душко, Коларић Стеван, Пејак Анта, Новаков Ђура, Лепшић Милан, Пејак Сима, Марковић Љубислав, Зоробски Јован, Марковић Иван, Пајић Радоје

(Flg. H. Kdt. a/o 3/XVII/12a) Parndorf S. Lager Neudorf N. D.)

Дражић Мита, Грчић Јаша, Силашки Бора, Јелкић Славко

(Flug. Platzkommando A (o) 6-XVII Fels an Wagram).

Јеврин Симеон, Ачански Миладин, Живанов Непад, Тривунов Гојко, Ичин Живко, Николић Момчило, Амицић Владислав, Влашки Радивој, Игњатов Бранко, Давидов Славуј, Рајић Живко, Амицић Војин, Рашковић Мита, Красојев Милан, Игњатов Лазар, Плавшић Младен, Ланчушки Стеван, Челић Богдан, Живанов Младен, Тривунов Милован, Крстоношић Жарко, Ћирић Светислав, Абацин Живко, Влашкалић Сава, Крачунов Миладин, Чупић Миливој, Миковић Петар, Панчић Миленко, Марјановић Миленко, Симин Радослав, Милетић Стеван, Пејин Сава, Амицић Стева, Мајски Пера, Рајић Стеван, Ичић Ђорђе, Мокић Рајко, Вргов Пера, Абашин Славко, Чупић Војин, Давидов Душан, Попов Славко, Сувајић Душан, Пејин Слободан, Лакета Ђока, Нићетин Милош, Скирта Габор. Калуђерски Милан, Божин Радослав, Стапар

(Phalerkof (12 a) Arbeitsgruppe b. 2 a bei Graz).

— **Мохолски цигани испребијали полицајца.** Из Мохола се јавља: Овдашњи цигани приредили су циганску свечаност па су том приликом позвали и цигане из Жабље. У вези са овом свечаношћу појавила се сумња да су цигани крали дињe, лубенице и одело. Полицајац Ашаи Јанош појавио се међу развеселеним циганима и хтео да их саслуша. Уједињена циганска војска из оба села насрнула је на чувара јавне безбедности са ашовима и мотикама и тешко га испребијала. Жандарми су ратоборне цигане ухапсили, а тешко повређени полицајац је пренет у болницу.

— **ИСПАД ПИЈАНИЦЕ НА УЛИЦИ У ЗЕНТИ.** Из Зенте се јавља. Велики скандал је изазвао земљорадник Силађи Ференц у једној гостионици у Зенти. Силађи је дошао да обави неке своје послове у град и том приликом је обишао неколико крчми и гостионица где се напио. У једној крчми се посвађао са машинским браваром Калмар Михаљом из Зенте па га је напао бритвом и нанео му тешке повреде. На дозивање у помоћ повређеног Калмара наишао је дежурни полицајац и када је овога Силађи приметио, он је зарио бритву себи у груди. Силађи је одведен у полицију и када је сутрадан саслушан, он је изјавио да се ничега не сећа. Против њега је поведен поступак.

— **ВЕЛИКИ ПОЖАР ПУСТОШИО У ДРУГОМ НАЈВЕЋЕМ ГРАДУ НОВЕ ФУНДЛАНДИЈЕ.** Из Њујорка јавља НШТ: У пристанишном граду Грас, који се налази у источном делу Нове Фундландије, пустошио је катастрофалан пожар који је скоро цео град уништио. Грас је био други град по величини у Новој Фундландији. Људских жртава није било, али је материјална штета огромна.

— **УКРАДЕН БИЦИКЛ.** Већ више од месец дана месна полициска капетанија није добила ниједну пријаву о крађама бициклова. Јуче је, међутим, дошао у полицију Геци Лајош и пријавио да му је непознати крадљивац украо бицикл из дворишта куће у II Ракоци Ференц улици бр. 50. Полиција је повела истрагу.

Кратке занимљивости

...Морски рачић, који живи у пужевској кућици, прави је д омаћин. Он нема ништа против тога да се на његовој кућици смести полип. Обојица од тога имају велике користи. Полип, услед путовања на кућици свог „станодавца", доспева стално у новије пределе, где има за њега више хране. Осим тога падне му в по која „мрва" са „стола" његовог домаћина. Овај пак, са своје стране, користи „оружје" свог „станара". Тако, например, чим морска животиња — »сипа«, тај највећи непријатељ морског рака, покуша да га нападне, тада полип без поговора ступа у акцију и гађа безбројним „експлозивним капслама", све док преплашена сипа не побегне.

...У науци о исхрани утврђено је да код лечења акутног запаљења бубрега пресна храна изврсно помаже. Пре томе, корисно је да тој дијети претходи 1—2 дана гладовања и уздржавања од пића (воде).

...Са малтонском појавом мушица, које спадају у род „симулиума", налазе често и најснажнија говеда, без претходног обољења, своју смрт. Ова мушица обично седа на онај део тела говечета, који није покривен са длакама, а нарочито воли унутрашњост ува. Кроз створена убодом канал, инсекат сиса крв своје жртве и у рану ставља отров, који нападнуту животињу доводи у стање беснила. Убрзо, услед наглог слабљења срца, грло угине.

...У поплављеним крајевима Немачке, и у шлеској области Милич, нађен је почетком јуна 1939, ускоро после истеривања стоке на пашу, велики број мртвих крава.

Једва 4 мм. дугачка „голубачка мушица", који живи на источној обали Дунава, између Београда и Ђердапске клисуре, по влажном времену, у пролеће, појављује се у великим ројевима. Она се крије по крајевима поред шума и ливада, обраслих жбуњем и у великом броју напада говеда и свиње.

Биоскоп **РАКОЦИ** од 26 августа приказује

Судбоносан састанак

Главне улоге играју:

Милена Пеновић и Марија Меркадер

ЗАСАЂИВАЊЕ ВОЋАКА И БОБИЧАСТОГ ВОЋА

Сада је, наскоро, најбоље време за засађивање воћних младица и жбуња, пошто они при јесењем засађивању најбоље успевају. Свакоме појединoм пољопривреднику препоручено је на вољу да ли ће засадити јабуку, крушку, шљиву, трешњу, — само се код разних врста мора равнати према месним искуствима. За препоруку је свагда садити висока стабла, пошто овима касније неће сметати међукултуре под њима. Нарочито ваља обратити пажњу на ваљане расаде. Воћка младица мора бити здрава, право израшћена и неоштећена. Код садње огроза или рибизли не узимамо поденьено, стаю жбуње, него двогодишње до четворогодишње биљке, које треба набавити, исто као и воћке, из воћног расадника.

Пре засађивања морамо тачно одредити места у врту, и свакако обратити пажњу на то да воћке не буду посађене наблизу. Новозасађене воћне младице чине се да стоје наретко, али се слика брзо промени, и ништа није горе него кад, после неколико година, дрвета стоје тако једно уз друго да немају довољно на светлости ни ваздуха. Стога, редови дрвећа морају да имају размак од 10 до 12 метара, а дрвета у једном реду отстојање од бар 8 метара једно од другога. Међу редове можемо да посадимо бобичасто жбуње, у отстојању од 1.50 до 2 метра. Јаме за дрвета која засађујемо нека су дубоке и широке, односно дуге 1 метар. Ако има добро згорелог компоста, избачену земљу њиме добро измешамо, јер што боља исхрана младе воћке, тим боље она и расте. Но треба још и на то пазити да млада воћка не ђика сувише нагло у вис. Зато треба избегавати засађивање у чистом компосту. Свагда је умесно, а пре свега тада кад нам мало или нимало компоста не стоји на расположењу, да извађену земљу измешамо са 200 гр. суперфосфата и 100 гр. калија. Баш суперфосфат добро утиче на цватњу, и убрза сазревање плода.

При засађивању, прво стабло — младицу — поставитмо у средину ископане јаме, коју напунимо земљом, помешаном претходно компостом, суперфосфатом и калијем, и ногама ступкамо површину земље ногама. Жиле младе воћке претходно орежемо, сва рђава места отстранимо, и онда дрво засадимо. На саме коренове бацамо грудвасту земљу, да бисмо, самим намештањем дрвета, постигли да доспе земља између жила, те да онде не остане шупаљ простор. Притоме још треба обратити пажњу да на пр. коренови јабуковог дрвета иду мање у дубину, а више у ширину. Код крушака је обрнут случај. Порast круне одговара порасту — обиму — коренова. Јабуково дрво је ниже и шире, крушково је пак витље а уже. Свеже засађено дрво треба да стоји отприлике за шаку над чврстом баштенском земљом, да би, пошто се земља под њим слегне, добро стајало, а не предубоко утонуло. Затим дрво залијемо, и свежемо. Ако још нема врт густу, непролазну ограду, ваља стабло оградити жичаним ткивом, трском или сл., пошто зечеви, а и куниће, радо глоћу кору младих воћака.

За засађивање жбуња — бобичастог воћа — земља се такође дубоко разлабављује и поправља компостом, суперфосфатом и калијем. Пошто орежемо коренове, жбун се посади и залије. Код огроза и рибизла се избоји сасеку. Врло је за препоруку земљу око дрвета или жбуна погнојити добро згорелим стајским гнојивом.

Ш.

НАШ СЕЉАК У ПРИЧАМА

ДЕДА-ВРУЋИНО УПОРЕЂЕЊЕ

Седе људи у кавани и дебатују о вицевима. Тек ће један, мало наметљиви, упитати деда »Вруђу«:

— Како то да ти у свакој прилици доскочиш свакоме? Ја читам стране новине и часописе, па опет не знам толике вицеве!

Деда »Вруђин« било је већ доста Лалине наметљивости, па му одговори:

— Јеси ли видео кадгод квочку на јаји?

— Јесам! — одврати овај.

— Ето, видим, — настави деда »Вруђа« — некоје пиле се дан раније излеже, а некоје дан касније. Оно што се дан раније излеже, има танку опону; — а оно, пак, што се два дана доцније излеже, има дебелу опону. — па не може на време да пробије љуску. Ето, тако, и на твом мозгу има дебела опона, па, мада ћеш за магарећом упорношћу да избацаш »виц« у право време, не можеш, — зато што имаш таку опону!

Изгледа да је ова »лекција« научила наметљивца да не лупа у будуће »ко путо о лотру«.

*

ШТА КОЊ »МИСЛИ«

У старо време — још док није постојала железница — неки надути трговачки путник — агент — обилазио је разне фирме по Бачкој.

Тако га пут нанесе и у Сентамаш. Ту најми кола пок. Мите, који је важио као »унцут« човек.

Била је велика оморина, и коњ је полагано вукао кола. Трговачки путник је непрестано наклапао и правио се и сувише паметан. Најзад заћута.

Коњ је ишао све спорије, а то је дражило »паметног« трговачког путника. Напослетку, да би се нашао у дивану, упита Миту:

— Кажи ми, побогу браге, шта тај твој коњ мисли кад тако споро вуче кола?

— Мисли, господине, да вуче ђубре! — одврати »унцут«, и пљуну у страну. А нашег »рајзендера« прође воља за даљом »зафркавањем«.

*

ЛАЛИН »БУЂЕЛАР«

Посвађа се — пре много година — Лалин син са неким »фићфирићем«. »Резултат« је био да је »фићфирић« изгубио са 6:0, тојест била му је разбијена глава, нос и четири зуба (полувремена није било).

Дође тај спор и на суд. На суђењу је био и Лала. Он је чудно изгледао: лева страна — испод капута — била је некако отскочила од десне. Тај »оток« је пао и судији у очи.

Отпоче и суђење. Лаја је стално замахивао десном руком и показивао на »оток«. (То није — изузев судије — нико примећивао).

Судија, мислећи да је то буђелар, донесе правомоћну пресуду по којој се »син Лалин ослобађа казне, јер је дело учинио у нужној одбрани«.

Сви су били задовољни, само је »фићфирићу« било криво.

После суђења нађе се судија са Лалом, и одмах пређе на диван: замоли Лалу да му даде »обећани« хонорар.

Зачуђени Лала, упита:

— А шта је то, кас'ти, »хонорар«?

— Па, награда што сам Вам сина ослободио!

На то Лала извуче »оток«, и рече:

— Ви'ш ову циглу, гос'н судијо. Да си ти мога сина осудио, знај да би је таки добио — у главу!

Судија се, дубоко разочаран, повуче, а Лала је после још по целом селу причао како је »подвалио« власти...

И.

СПОРТ

ГДЕ СУ ГРАНИЦЕ?...

Гундер Хег и Арне Андерсон руше и рекорде и границе људске могућности

Двобој Хег—Андерсон развили су се у нешто невиђено. Својом последњом победом над Хегом, Андерсон као да је скинуо са себе »проклетство вечитог другог«. Јер, пошто је у трци подлегао по први пут ове године, он је успео да на следећем такмичењу постави нови рекорд и победи човека у чијој је до недавно сени трчао.

Данас је сусрет између Андерсона и Хега догађај којег нема равног у повести спорта и коме није раван ни сукоб двеју величина као што су у своје време били Тилден и Коше, јер су претставници другога доба.

Године 1942 доживели смо фантастичан Хегов »поход« на светске рекорде. Недавно смо у »Новој пошти« објавили Хегов триумф у Америци, а знамо каква му је истовремено Андерсон код куће однео најзначајнији рекорд.

СВЕТСКИ РЕКОРД БР. 1

Прва права трка Хегова био је први рекорд. Ова трка је наговештавала оно што долази касније.

Први Хегов наступ био је у Остерсунду. Хег је из северне Шведске, и он никада није заборављао одановог према својој постојбини. Пре овог такмичења извео је једну егзебицију, а други пут је трчао са доста слабим противницима.

У Остерсунду је започео заправо сезону. Трчао је две миље (3218,68 м.). Он је сам држао да је рекорд на две миље способан да се поправи. Пре трке није давао никакве изјаве као што му је то био обичај. Изгледао је потпуно свеж, тако да се могло очекивати најбоље.

Једанаест тркача претстављало се стартеру, а међу њима и два класна тркача Хелстрем и Дуркфелдт (до појаве Хега Хелстрем је владао дугим пругама у Шведској). Први круг прешли су тркачи за 59,5! У трећем кругу Хег је још више појачао темпо што је имало за последицу да су такмичари отпадали, и исцрпљени и одустајали. Хег је остао потпуно сам и јурио је ка циљу како му се свидело. Водио је с предношћу која се без престанка повећавала. Кадкада би се окренуо да види колико су му заостајали »противници«. Стазу од 800 м. је претрчао за 2.06,0. На челу осталих водили су Хелстрем, Дукфелд и Торстенсон.

У петом кругу његова предност је порасла на 100 м. 3.000 м. Хег је претрчао за 8.10! Светски рекорд трчао је без напора, лагано и када је прошао циљ његова предност је нарасла на 150 метара.

Кад је објављено време од 8:46,4 дошло је до уобичајених призора. Овације Хегу кога су по обичају другови бацали у зрак. Одушевљење и заједничко задовољство. Време другога Дукфелда износило је 9:09,6, а Хелстрема 9:22,6.

Хег је трчао а да није дао све од себе. Он је имао још доста снаге коју није довољно искористио. Занимљиво је време на 3000 м. 8:10. Његов рекорд износи 8:01,2 а многи спортски стручњаци очекују да ће жег ову стазу претрчати испод 8 мин.

Изнад свега Хег је показао да је управо тако добар као и пре две године за време својих највећих тријумфа.

Редорд табеле на две миље изгледа овако:

1922 Ј. Ра САД 9:06,4
1926. Е. В (Шведска) 9:01.4
1931. П. П уоми (Финска) 8:59.5
1936. Д. Лас (САД) 8:58,4
1936. Г. Хекер (Финска) 8:57.4
1937. М. Сабо (Мађарска) 8:56,0
1939. П. Меки (Финска) 8:53.2
1942. Г. Хег (Шведска) 8.47,8
1944. Г. Хег (Шведска) 8:46,4

ПРВА ПОБЕДА АНДЕРСОНА НАД ХЕГОМ

Једне суботе увече ове године нашли су се Хег и Андерсон по први пут на једном такмичењу. Трчали су класични 1500 м. Андерсон је изненада ушао сам у завршницу. Као јачи »финишман« победио је сигурно, док је Хег једва стигао други испред Генгдтсона који је у току ове године много напредовао.

Времена су била следећа: 1) Арне Андерсон 3:48,8; 2) Гундер Хег 3:50 2; 3) Ингвар Бенгдтсон 3.50,6; 4) Руне Густавстон за прса 5) Р. Персон 3:51,6.

И поред свих вести о изврсном Андерсону пораз Хега нико није очекивао и овај је изазвао разумљиво велико изненађење. Неки су веровали да је овај пораз дошао као последица случаја и саме тактике у трци, а неки опет — да је последица изванредне способности Андерсонових.

БОРБЕ ЗА КУП

Комбиновани тим Ск 1913 и „Кнежевац" заслужено побеђују

У недељу такмичења за пехаре књижаре »Бранислав Нушић« и Светислава Крстића, ревизора новина, одржане су у Кнежевцу. Овога пута победници су били комбиновани тим Ск 1913 и »Кнежевац«, а побеђени »Раковица« и »Сењак«. Бољи тимови извојевали су успехе. На игралишту »Кнежевца« окупило се око 1.000 посматрача. Утакмице су биле у сигурним рукама судија Михаила Цветића и Петра Бошковића.

»КНЕЖЕВАЦ« И ДАЉЕ ОСВАЈА БОДОВЕ

У предигри противници су били: »Кнежевац« и »Сењак«. Исход 2:1 (1:1) за »Кнежевац«. До одмора игра је протекла у живом темпу. Победнички тим одмах је прешао у акцију И поред наваљивања и идеалних шанса пред голом »Сењака«, домаћи нису успели да затресу мрежу. Први гол је био аутогол бека »Сењака« Ивановића. После изједначења настаје још живља и узбудљивија борба. »Кнежевац« и даље држи игру у рукама, а сви покушаји »Сењака« остају без резултата. Друго полувреме прошло је у сигурној игри победника. Кесеровић и поред честог фаулирања, прошао је као прави »тенк« и затресао мрежу. Од тога момента судбина »Сењака« била је запечаћена. Поједини играчи »Сењака« играју на моменте претерано оштро наша реагују неки играчи »Кнежевца«. Енергичном интервенцијом судије Цветића били су осујећени инциденти. »Кнежевац« је оправдано преслишао свог борбеног ривала. Да је навала била одлучнија исход би био убедљивији. Гол је »Сењак« постигао захваљујући непотребном истрчавању Петра Кнежевића, који је иначе био ваљан вратар. »Сењак« је пред крај игре могао изједначити. Панић се снажно пробијао и пуцао, али са мало среће.

Суђење Михаила Цветића било је беспрекорно.

ИСКУСТВО ПОБЕЂУЈЕ МЛАДОСТ...

Главна утакмица пружила је као партнере комб. тим Ск 1913 и »Раковицу«. Гости су победили са 3:0 (1:0). Очекивало се да ће тим »црвено-белих« у коме су суделовали првотимци: Ћирић, Печенчић, Миомир Петровић и Гаша Филиповић без великог напора савладати »Раковицу«. Међутим гости су тешком муком ишчупали осетну победу, а затим могли су добити бар два гола. Тим Ск 1913 имао је мањи број играча: првог тима и слабије играо него противу »Кнежевца«. Треба истаћи да се до одмора нису ни много залагали, потцењујући противника. »Раковица« у чијој је навали учествовао на левом крилу Матејић — »Раја« играла је добро у пољу, стварала идеалне ситуације пред противничким голом, али није било завршног шута. Прво полувреме прошло је у наизменичним акцијама противника. Гости боље баратају лоптом и поседују технику. Никола Младеновић чувао је мрежу тако предано да је допринео да његов клуб не претрпи тежак пораз. Исто тако Антоновић и Јовановић успешно су интервенисали у многим критичним ситуацијама. По размени страна »црвено-бели« преко десног крила Богдана Мошића угрожавају мрежу »Раковице«. Реализатор је Печенчић. Овај играч све је бољи као пупач. Спаић је дао трећи гол. Учешће Ћирића допринело је да Ск 1913 однесе победу. Његово искуство и мајсторски потези просто су збуњивали противничку одбрану. Гаша Филиповић и М. Петровић били су стуб одбране. »Раковица« је имала прилике да боље прође, али и са 0:3 може бити задовољна с обзиром да је њен подмлађени тим имао пред собом технички уједначену екипу, у којој су учествовали »млади« и »стари«. Сусрет је прошао у спортском тону, те су гледаоци, задовољни, напустили игралиште.

Ову борбу са успехом је надгледао Петар Бошковић.

САФК ЈЕ ПОБЕДИО БАЧКУ У САБАДКИ. Реванш утакмица између два стара ривала, Сафка и Бачке у Сабадки, одржана је у недељу на Сандовом игралишту. Сафк је успео да победи Бачку са 3:2 (2:1). Сав приход предат је фонду за надгробни споменик Зарићу и Копуновићу. Утакмица је била доста интересантна, ма да су најбољи играчи из обе момчади били отсутни.

СВАКОВИ РВАЧИ СУ ПОРАЗИЛИ ПЕЧУЈЦЕ СА 12:2. У недељу су Свакови рвачи приредили у Дому реванш утакмицу са најбољим печским рвачима из ПСВК. Поразили су госте са 12:2. Пејић је сигурно победио, тако и Шимоковић, Рапић и остали прваци рвачког спорта.

ТРАЖИ СЕ ПРОТИВНИК. Спорт клуб Мункаш (Опаланка) тражи противнике за 27 и 28 о. м. код куће или евентуално на страни. Заинтересовани нека се обрате на адресу Јовчић Илеш, Опаланка, Сеплигет ут 347.

Укрштене речи

БРОЈ 185.

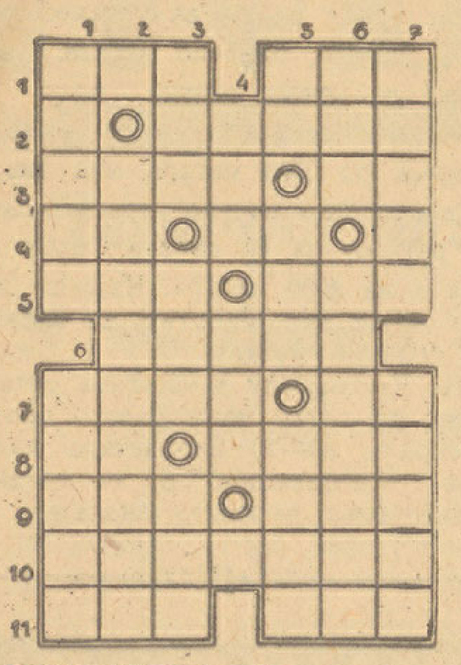

ВОДОРАВНО: 1) Врховни бог старе вавилонске вере — свеза. 2) Сугласник — експлозив. 3) Место у коме је била прва српска штампарија — иницијали нашег драматичара. 4) Богиња правде у старом Египту — коњ — узвик. 5) Лук (француски) — острво у Егејском Мору 6) Зграда за смештај житарица. 7) Једно годишње доба — иницијали нашег књижевника. 8) Свеза — пристаниште у Јемену. 8) Североамерички приповедач (у падежу) — место блажених 10) Музички израз. 11) Поклонио — ваздух.

Усправно: 1) Мирис — мало полуострво код Дубровника. 2) Сугласник — највећи шпански град. 3) Ударио ножем — морски сисар — речно острво (у падежу). 4) Река у Италији — место у Бугарској — вокал. 5) Површинска мера — ко (у наречју) — река у Француској. 6) Угао — тешко повреде 7) Захваћен простор једним замахом косе — немачки физичар носилац Нобелове награде.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ БРОЈ 184

ВОДОРАВНО: 1) Мако — Куба. 2) Ас — пси — Р(ебреану) Л(ивиу. 3) Р — тинта — к 4) Сме — а — уже. 5) Аба — Ела. 6) Брег — кана. 7) Ат — ало — др. 8) Лира — Рас. 9) Арат — кара.

УСПРАВНО: 1) Марс — бала. 2) Ас — мартир. 3) К — тебе — Ра. 4) Оп — ага — т. 5) Сна — ла. 6) Кит — еко — к. 7) У — аула — Р(озенберг) А(лфред). 8) Бр. — жандар. 9) Алке — Арса.

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ“

ГРАФОЛОГ

Ф. Хоке

Макс Хендрих живео је у једном провинциском граду. Био је писац по свом позиву и графолог — из пасије. Можда, тачније речено — из идеализма, јер је желео да помогне људима у самоупоуздању. Осим тога, био је нежења Можда ће доћи ипак једног дана писмо, писано женском руком, које ће по анализи означивати особу анђеоског карактера, — мада су могућности зато биле мале.

И заиста! — Једног дана добије он писмо за анализу рукописа, чији је аутор заиста био анђео: чисте душе, добронамерна, прилагодна, скромна, штедљива. Али како сад да се успостави веза? Најразличитије могућности пролазиле су кроз фантазију пишчевог измученог мозга. Он сваку одбаци као незгодну. Једне ноћи дође му на ум сјајна идеја: он ће ставити оглас у новине и тражити познанство особе са таквим особинама. Даће о себи обавештења и — можда ће имати среће!

Сутрадан он да оглас за следећу недељу. Тешко је ишчекао тај дан. На његову шифру »Уметников сан«, стигло је 11 писама и међу њима и »њено« писмо. Он поцепа коверат и прочита:

»Врло цењени Господине! Изгледа да скромност није Ваша најјача страна! По Вашем огласу требало би да, биће, које тражите, буде анђео! Нећете ваљда мислити да сам толико уображена у себе Али, пошто ми је недавно један графолог прочитао из рукописа све ове особине, које Ви желите, то сам се одлучила, да се на овај необичан начин упознам с Вама. Очекујем вести, остајем — Хилда М.«

Макс Хендрих био је веома задовољан! Али сада треба бити лукав! Пошто је своје графолошке одговоре куцао писаћом машином, познавала је г-па Хилда само његов потпис. Као стручњак, умео је он свој рукопис одговарајући да измени. Он јој је одговорио. Описао је себе и изјавио је велику радост да се с њом упозна. Одговор очекује под псеудонимом — »Пошта Милбах«.

*

Када је кроз 2 дана питао у Милбаху, слегнуо је поштански чиновник у знак жаљења раменима. Међутим, графолог Макс Хендрих добио је писмо од »ње« на свој стан. Запањен, отворио га је. Још је био већма зачуђен, када је у њему нашао своје писмо и њену молбу да добије анализу карактера приложеног писма. Његово мишљење о њој било је потпуно тачно, по мишљењу свих рођака и познаника. Стога се она не плаши да поново стави на пробу његове сјајне особине у овој озбиљној прилици.

Макс се почеша изаува! Било је све добро, чак шта више — врло добро. Такав случај није се десио ни у светској историји: он треба да да мишљење о свом сопственом рукопису. Он одлучно седе и написа следеће:

»Писац је човек многостраног интереса. Машта му је развијена. Умда се одушеви, али је ипак опрезан у поступцима. Топлог је срца и добронамеран. Вредан, свестан свог циља, сигуран у свој посао, савестан, уредан, без педантерије. Волиородичан живот. Верне је природе Стидљив.«

Ово мишљење послао је он следећом поштом. Два дана потом прими је писац Макс Хендрих — пошта Милбах, од Хелде М., писмо, у коме му заказује састанак у ресторану Хелдорф. Знак распознавања: носиће велики сламни шешир са сомотском пантљиком.

Она је тачно дошла и, како је он сместа утврдио, била је дивна. Разговор, испочетка усиљен, развио се доцније у живо ћаскање. Лед је био пробијен!

— Хоћете ли ми дозволити да напишем дописницу другарици? — упита она.

— Молим, — рече он. Она напише карту и пружи му за потпис. Он потписа измењеним рукописом свој псеудоним.

Она погледа на рукопис и рече: — Ви сте графолог!

Он збуњено одговори: — Ви сте хиромантикиња!

Она се насмеја:

— Свакако не хиромантикиња из пасије, као што сте ви — Писац Макс Хендрих, — настави она, — је човек свестраног ума...

— Молим, — прекиде је он, — то је довољно! Како сте могли слутити?

— Да г. Хендрих, поред све ваше умешности, требали сте пазити на завршни слог потписа. То вас је издало.

— Драга г-це Хилда, — он постаде смелији, — опростите ми за ову комедију. Али ваш рукопис је оставио такав утисак на мене, да ми се сваки пут учиниo добар да се са вама упознам.

— Добро, рукопис... а особа? — упита она шаљиво.

— Дивна, преко сваког очекивања! Али можете ли се и даље налазити са таквим човеком...

— Да... Али паметним у наступу, — настави она.

— Молим, немојте! — рече он.

— Но, видећемо, покушаћемо. — одговори она.

АНЕГДОТЕ из живота славних људи

ВАЛЕНТИН НА ПОШТИ

Омиљени минхенски комичар Карл Валентин приступи, једном приликом поштанском прозорчићу, да купи марку за писмо. Међутим, поштанске госпођице су се тако биле задивиле, да његов долазак нису ни приметиле.

— Кажем ти, халјина је просто дражесна — чује Валентин реч једна од њих — она је од дивног вуала са крзненим рубовима, а рукави широки, од чипака...

— Извините, моје госпођице, што прекидам ваш занимљиви разговор — умеша се сада Валентин — али ради се о једној мало, незнатној стварчици, и нежној резеде-зеленој боји, са белим орнаментима у дражесном стилу а рубови су фино назубцани, — а све то једном речју се зове марка од пет пфенига, па бих њу радо да набавим ако је могуће...

*

ДУХОВИТИ НАЧЕЛНИК

Француски краљ Луј XIII обилазио је једном своју земљу и у једном селу га је поздравио начелник. Један од министара, који се налазио у краљевој пратњи, помислио је да ће поласкати краљу, ако прилично дуги начелников говор прекине. И он је стога запитао говорника:

— Шта стају магарци у овом крају? Сигурно су прилично јевтини!

— Ако су велики као ви, — одговорио је начелник —, комад стаје 10 талира.

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ“ 99

Детектив Пирмас на делу

Пјер Тонвил

— Имате ли још нешто да ми кажете? — питала је она, а тон којим је то говорила, довео је Смита потпуно у забуну.

— Запело још много, — примети он журно. — Али, пре свега, ако вас интересује, хтео бих да вам покажем лађу.

Она олако заврте главом, а Смит доиста није имао важнијег посла него да ружној девојци покаже ову дивну лађу која је пловила по води. Све је подробно прегледала, не говорећи ни речи. Тек када је он отворио врата једне кабине, она баци поглед унутра и одједном прекиде ћутање:

— Шта је то овде?

— Кабина будуће господарице, — одговорио је он изазивачки.

— Тако? — одговори она помало изненађена. — Ја сам мислила да овамо затварате жртве које ваши људи доводе, кад их шаљете да отимају девојке...

Смит брзо скрете њену пажњу на побочни салон за музику, а када су се напослетку попели на палубу, он ју је замолио да остане да диниса.

— Још ћу о томе да промислим, — одговори она. — Стварно би ме могло само толико интересовати, јер бих волела да видим да ли вам је ваша газдарица опет узајмила свој лепи прибор и она изврсна јела.

Док је г-ца Андре прегледала горњу палубу, чинило јој се као да од младости скакуће по даскама. Сада је доспео г. Смит да поправи већ нестрпљивог Фошерија, који му је прилазио са цигаром у руци и чашом виска у десници.

— Волео бих да сто видели збуњено лице господина Тјера, — рекао је дебели младић, тресући задовољно главом, док му се капа поморског официра намицала час на једно час на друго ухо. — Неки људи заиста ништа не виде. Ја бих се од првога дана кладио за сто франака. Каквих сто франака! Десет хиљада франака бих дао, да сте ви господин Смит. Али, знате како је, човек треба да остане фер и дискретан.

Пошто се г. Фошери бојао да ће му се цигара угасити, како се прибојавао да не пролије виски, нагнуо је чашу, а затим је почео да пуши, тако да је Смит имао времена да потапше старог Жила по рамену. Кривоноги Брестонац стојао је укочен као пањ, окренувши главу у страну, јер је био добар хришћанин, а његов нови господар непрестано га је потсећао на тренутак, када му се приказао као прави ђаво... Осим тога савест му није била мирна, а господин Смит га је тако чудновато посматрао.

Дине, који је био сервиран у врло раскошној трпезарији, протекао је веома пријатно. Г. Тјер је мало са нестрпљењем гледао на часовник, када је сео за сто, али сада одједном као да је заборавио да га чека његово друштво за партију карата у клубу и он је почео да прича веселе анегдоте из своје адвокатске праксе Г. Фошери био је већ субише спрема да покаже своје друштвене способности, па је одлучно прихватио реч, али га је предухитрила г-ца Андре. Ружна девојка се одједном отресла своје збуњености и неспретности, па се понашала сигурно и грациозно као права дама. Непрестано је чаврљала својим слатким гласом. Причала је неку малу неразумљиву причу о неком власнику јахте, који је на своју лађу довукао једну младу девојку. Затим је прешла на неку тајанствену вожњу чамцем по Сени. При томе је увек окретала главу својом блиставом бакреном косом према Смиту и гледала га тако изазивачки својим непрозирним наочарима, да се Кулонов наследник све више збуњивао.

(Свршиће се)

ДАНАС

Петак, 25 АВГУСТ.
Мученик Фотије и Аникита. Људевит краљ.

*

БИОСКОПИ

АТИЛА: РАЗБИЈЕНИ ОКОВИ
ЗРИЊИ: ХОХШТАПЛЕР ДИЛЕТАНТ
НЕМЗЕТИ: НА РУБУ ПРОВАЛИЈЕ
РАКОЦИ: ХАРИ ЈАНОШ

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

ПОПИЋ, Јокаи Мор улица 13, телефон: 28—79.
МИХЕЛС, П Ракоци Ф. улица 68, телефон 29—51.

#

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ, УМРЛИ

Рођено: 1 мушко дете.
Венчани: Барна Јанош, трговац животних намирница и Марија Матић, домаћица.
Умрли: Анђелка Новаковић рођ. Маршков, домаћица, 62 год. и Димитрије Попадић из Убошког дома, 80 година.

*

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА У УЈВИДЕКУ

ОДЛАЗАК ВОЗОВА:

За Сабадку—Будапешту 0.15 (брза), 20.25 (путнички).
За Зомбор 2.00, 18.04.
За Паланку—Гомбош 13.25.
За Обече—Зента—Сегед 5.05, 17.57.
За Тител 6.12, 13.40.
За Петроварадин-Београд 5.30 (брзи)

ДОЛАЗАК ВОЗОВА:

Из Будапеште—Сабадке 4.15 (брзи), 17.42 (путнички).
Из Зомбора 7.35, 19.40.
Из Паланке: 9.18.
Из Обечеја—Зенте—Сегеда 9.26, 19.57
Из Титела 10.10, 17.55.
Из Београда 23.15 (брзи).

———ooo●ooo———

МЕДИЦИНСКЕ НОВОСТИ

ХРАЊИВОСТ РИБЕ — ЖУТА ГРОЗНИЦА СЕ ШИРИ — СРЕТСТВО ПРОТИВ АПЕТИТА

Према испитивањима д-ра Рудолфа, рибе, превасходно кит, толико обилују у витаминима, да је сасвим погрешно њихово месо уврштавати у »лака предјела«. По садржини јода, риба је деведесет пута вреднија од говедине. Херинге нарочито обилују у витаминима »Д« и »А«. Уопште је риба много храњивија него што се обично сматра.

*

На бечкој клиници установљено је да се епидемија жута грозница по свету све више шири. Професор Белгблек сада је отпочео лечење са инјекцијама »А« и »Ц« витаминима, са врло добрим резултатом. Наскоро ће доћи у промет лек којим се за 48 сати може сузбити жута грозница.

*

По дрезденском професору Гротеу, одмерено гладовање је безусловна потреба при лечењу. Гладовање, међутим, није најпријатнији задатак, и стога је за препоруку нарочито ново средство које смањује прохтев болесника за јелом, а да притом не утиче штетно на стомак. С помоћу тога средства може болесник лако да гладује 16—18 дана.

У ОБЕЧЕЈУ
огласе за „НОВУ ПОШТУ"
прима наш главни заступник
уд. Владе Радосављевића
књижара и папирница

У ШАЈКАШЂЕРЂУ
огласе за „НОВУ ПОШТУ" прима
Владимир Шовљански
општински чиновник

ПОМЕН

Тужним срцем и вечитим болом у души извештавамо сроднике, пријатеље и познанике да ћемо нашем добром, пажљивом и никад непрежаљеном мужу, узорном оцу и једином брату и стрицу

МИЛИВОЈУ ШОКИЦИ

умир. машинисти жабаљске пумпе

напрасно преминулом, давати четрдесетодневни парастос у суботу, 26 августа о. г. у 11 часова у жабаљској српско-православној цркви.
ОЖАЛОШЋЕНИ: неутешна у болу супруга: ВЕЛИНКА рођ. САВИН. син: АЛЕКСАНДАР, брат: ПАЈА, синовци и остала родбина.

†

Ојађеним срцем и неизмерним болом у души извештавамо све наше рођаке, пријатеље и познанике, да је наш мили, предобри и никад непрежаљени супруг, син и брат

Петар Дрљачин

10-ог о. м. погинуо на Источном фронту у Галицији у цвету младости у 28-ој години живота и у 2-ој год. срећног брачног живота, оставивши нас да за њим вечно тугујемо.
Зомбор, 21 августа 1944.

ОЖАЛОШЋЕНИ И НЕУТЕШНИ: супруга: ЗЛАТИЦА, отац: СТЕВАН, мати: ПЕРСИДА, брат: МИЛАН, сестра: СОФИЈА, снаха: ДРАГИЦА

†

Тужним срцем и болом у души јављамо свима сродницима и пријатељима да је наша никада непрежаљена супруга, мати, мајка и свекрва

ДАНА НОВАКОВИЋ

испустила своју племениту душу у 62 години живота 23 августа. Тело миле нам покојнице опојано је и предато матери земљи на св. Ченејском гробљу.
Ујвидек-Ченеј, 24 августа 1944.

ОЖАЛОШЋЕНИ: **Владимир** супруг, **Ђока** син, **Вукосава** сна, **Владимир, Споменка** и **Стеван** унуци и остала родбина

Парастос

Овим обавештавамо све наше пријатеље и познанике да ћемо нашој драгој покојној

АГЛАЈИ ЗЕЧЕВИЋ

рођ. Миросављевић

давати шестонедељни парастос-помен у суботу 26 августа о. г. у 11 часова пре подне у капели св. Успенског гробља.

ОЖАЛОШЋЕНИ: **Душан Зечевић,** супруг, **Мирка Војновић,** сестра, **Марија Капларовић,** тетка, **Душан Ђурђевић,** ујак и остала родбина

ЦВЕТНИ ПРАХ — У ВИСИНИ ОД 3000 МЕТАРА

У Немачкој су, у вези са научним експериментима за биљну производњу, вршени у најновије време занимљиви опити да би се установило на које даљине, односно висине, ветар може да односи цветни прах. Том приликом показало се да и на висинама од 2000 метара има још већих количина цветног праха, али није реткост да се цветни прах нађе чак и на 3000 метара. Највише цветног праха има, међутим, на висинама од 100—500 метара.

На Хелголанду је опитима установљено да ветар може цветни прах да дотера и 60—70 километара далеко. Ове констатације су са гледишта испитивања нарочито значајне.

МАЛИ ОГЛАСИ

За 10 речи 2 пенга, свака даља реч 15 ф. Који страже служеву плаћају 50% поскупе

ТРАЖЊА

ТРАЖИ СЕ БЕДИНЕРКА за сав кућевни посао. Јанковић, Темплом удвар 4, улаз из Пумер Шандор улице, I спрат, врата 2. 2822

КУВАРИЦУ тражим поред бединерке за 15 септембар. Јавити се пре подне од 8—9, Сегеди ул. 4. 2844

КУПОВИНА

КУПИО БИ добар предратни смајлирани шпорет. Кисеља Петар, Кисач. 2827

ПРОДАЈА

ПРОДАЈЕМ ВИОЛИНУ одличног звука. Тренчењи ул. 7, двориште, 2 врата. 2843

МУШКИ ТРЕНШКОТ добро очуван на продају. Банфи ул. 9. 2847

ФЛАШЕ ЗА ПАРАДАЈЗ продају се. Гроф Ђано ул. 2/I.

ПРОДАЈЕ СЕ мала »Сингер« шивећа машина, добро очувана, женски вунени купаћи костим и још више ствари. Зомбор, Текели ул 27. 2831

ПРОДАЈЕМ РОГОЗА сваке врсте. Пагач Васа, Клиса 62. 2830

РАЗНО

ИЗНОШЕНЕ ЖЕНСКЕ ТАШНЕ успешно фарбам у свим бојама.